

Kapitel 7.1 – 7.5, 11, 14.1–2, 14.5. i Tengstrand.

Linjära avbildningar.

En funktion (avbildning) från rummet till rummet kallas *Linjär avbildning* om

- a) $F(\lambda \mathbf{u}) = \lambda F(\mathbf{u})$ (homogen)
- b) $F(\mathbf{u} + \mathbf{v}) = F(\mathbf{u}) + F(\mathbf{v})$ (additiv)

Exempel: Projektioner, speglingar, rotationer.

Matrisframställning av en linjär avbildning.

Låt $\mathbf{e} = (\mathbf{e}_1, \mathbf{e}_2, \mathbf{e}_3)$ vara en bas för rummet. Låt A vara den 3×3 -matris vars kolonner består av koordinaterna till $F(\mathbf{e}_1), F(\mathbf{e}_2), F(\mathbf{e}_3)$ med avseende på basen \mathbf{e} .

(Detta kan skrivas $F(\mathbf{e}) = \mathbf{eA}$, där $F(\mathbf{e}) = (\mathbf{F}(\mathbf{e}_1), \mathbf{F}(\mathbf{e}_2), \mathbf{F}(\mathbf{e}_3))$.)

Om då \mathbf{u} har koordinaterna $X = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$, och $F(\mathbf{u})$ har koordinaterna $Y = \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ y_3 \end{pmatrix}$,

dvs $\mathbf{u} = \mathbf{eX}$ och $F(\mathbf{u}) = \mathbf{eY}$ så är $Y = AX$.

Volymförändring: Om A är matrisen för F i någon bas så är

$$V(F(\mathbf{u}_1), F(\mathbf{u}_2), F(\mathbf{u}_3)) = (\det A)V(\mathbf{u}_1, \mathbf{u}_2, \mathbf{u}_3)$$

Sammansättning: $H(\mathbf{u}) = F(G(\mathbf{u}))$.

Om F ges av matrisen A och G av matrisen B så ges den sammansatta avbildningen H av matrisen AB .

Invers avbildning Om A är matrisen för F i någon bas så gäller:

$$F \text{ inverterbar} \Leftrightarrow F(\mathbf{u}) = 0 \text{ endast för } \mathbf{u} = 0 \Leftrightarrow \det A \neq 0. \quad F^{-1} \text{ ges då av } A^{-1}$$

Nollrum, värderum och dimensiossatsen

$$\dim(D(F)) = \dim(V(F)) + \dim(N(F))$$

Definition av Vektorrum (Linjärt rum) Sid 217.

\mathbf{R}^n , mängden av n -tupler av reella tal är ett vektorrum.

Underrum: Om V är ett vektorrum och U är en delmängd sådan att \mathbf{u} och $\mathbf{v} \in U \Rightarrow \alpha \mathbf{u} + \beta \mathbf{v} \in U$ så är U ett *Underrum* till V .

Bas-begreppet:

$M = \{\mathbf{e}_1, \dots, \mathbf{e}_n\}$ kallas för en *bas* för V om $\begin{cases} M \text{ är linjärt oberoende.} \\ M \text{ spänner upp } V. \end{cases}$ V.g. vänd.

Satser

- Entydig koordinatframställning m.a.p. en bas
- Om V spänns upp av m st element så är fler än m element ur V linjärt beroende.
- Alla baser för V har samma antal element. Detta antal kallas för *dimensionen* av V .
- En linjärt oberoende mängd kan utvidgas till en bas.

Linjära avbildningar allmänt (14.1-14.2)

- Matrisframställning i en bas.
- Sats 15 sid 253.
- Nollrum, Värderum, Dimensionssatsen.

Minsta-kvadratmetoden (14.5)

De \mathbf{x} som minimerar $\|\mathbf{Ax} - \mathbf{b}\|$ är lösningar till systemet $A^t A \mathbf{x} = A^t \mathbf{b}$
Det senare systemet har alltid lösning.

Gruppuppgift:

- 1) Låt P_1 och P_2 vara de rätvinkliga projektionerna på planen $x + y + 2z = 0$ respektive $x + y = 0$. Bestäm matriserna för $P_1 \circ P_2$ och $P_2 \circ P_1$.
- 2) Lös uppgift 14.10.

Övningar På tavlan: 7.2, 10, 8, 9, 15, 16a, 11.1, 2, 9, 14.4, 5.
Själva: 7.3, 1, 4, 5, 6, 14, 16bc, 11.3, 6, 8, 14.1, 3, 6.